

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 03 Mart 2023
Sayı : 3961

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 06/03/2023 10:19
Sayı: E-120.10-1180177

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli ve toplamda 11 ili etkileyen, 45 binin üzerinde can kaybına, 202 bin binanın kullanılamaz hale gelmesine yol açan depremlerin özellikle ilk iki üç gününde AFAD ve Kızılay başta olmak üzere kamu kurumlarının iletişim, ulaşım, koordinasyon, planlama, sevk, idare gibi çok temel eksikliklerinin ve tüm ihmallerinin araştırılması, deprem bölgelerinde iletişim altyapısının günlerce faaliyete geçirilememesinin incelenmesi, deprem sırasındaki tüm önceliklerin ve sıralamaların ortaya konulması, tüm kamu binalarının zemin etütlerinin yapılması ve depreme karşı güçlendirilmelerine yönelik tüm önlemlerin belirlenmesi ve en kısa sürede uygulamaya geçirilmesinin sağlanması amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine göre bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Canda YILDIZ
Tekirdağ Mv.

Dr. Fikret SAHİN
Balıkesir Milletvekili

Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Utku Gökçören
Eskişehir Mv.

Veli AĞDAGA
Malatya Mv.

Alihan GÖRÜR
Ankara Mv.

Yildirim KAYA
Ankara Mv.

Burhanettin BULUT
Adana Mv.

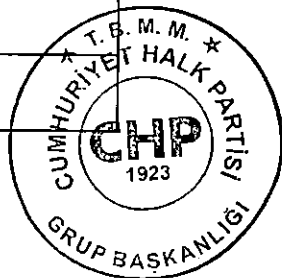
Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Mv.

Air. Dr. M. Serdar TAVRİKULU
İstanbul Mv.

Mahir Akkurt
İzmir Mv.

3941... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

Türkiye, jeolojik ve coğrafi koşulları nedeniyle dünyanın yüksek afet riski taşıyan ülkelerinden biridir. Kuzey Anadolu Fay Hattı, Doğu Anadolu Hattı ve Batı Anadolu fay hattı olmak üzere ülkemizde toplamda üç büyük fay hattının bulunduğu bilimsel olarak ortaya konulmuştur. Fay hatlarının etkileyeceği nüfus yoğunlukları bakımından ise olası depremlerde insan kaybı açısından dünyada en yüksek üçüncü etkilenen, insan sayısı açısından en yüksek sekizinci sırada yer almaktayız. 1999 yılından sonra ve özellikle de son yıllarda her yıl en az bir büyük depremi yaşamakta, maddi ve manevi kayıplar vermekteyiz.

Ancak tüm bunlara rağmen, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli yaşanan ve toplamda 11 ili etkileyen depremler, Türkiye'nin depreme hazır hale getirilmediğini çok acı bir şekilde ortaya koymuştur. Bu hazırlıksızlığımız, Cumhurbaşkanının, "Böylesine büyük bir felakete hazırlıklı olabilmek mümkün değildir" sözleriyle de itiraf edilmiştir. Oysa deprem bölgesinde olan başka ülkeler çok daha şiddetli depremleri çok az can kaybı ve hasarla atlattıklarıdır.

Son yaşanan depremler örneğinde de görüldüğü üzere, fay hatlarının üzerine yapılan şehirleşme, tarım alanlarının imara açılması ve binaların depremlere karşı güçlendirilmemesi başta olmak üzere gerekli tedbirlerin alınmaması nedeniyle can kaybının ve hasarın boyutları çok büyük olmuştur. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının tespitlerine göre, 6 Şubat'ta meydana gelen depremlerden etkilenen illerdeki 582 bin bağımsız bölüm ve 202 bin binanın acil yıkılacağı, ağır hasarlı veya yıkık olduğu kaydedilmiştir.

Ülkemizde yaşanan depremlerde can kaybının yüksek olmasının diğer bir nedeni de afetlere etkin müdahale edilememesidir. Son yaşanan depremler örneğinde, ilk iki üç gün kamu kurumlarının iletişim, ulaşım, koordinasyon, planlama, sevk ve idare gibi çok temel eksikliklerinin olduğu gözlenmiştir. Arama, kurtarma ve yardım faaliyetlerinin bir eylem planı çerçevesinde, hangi önceliklerle hangi kurumlar tarafından bir hiyerarşi silsilesiyle ve inisiyatifle eyleme geçileceğinin belli olmadığı ortaya çıkmıştır. Yerel kurtarma ekiplerinin hasar görmesi durumunda hangi illerin müdahale edeceğinin belirlenmiş ve uygulanmış olması durumunda kurtarma faaliyetlerinin çok daha başarılı sonuçlar vereceği görülmüştür. Örneğin, Elbistan'daki arama ve kurtarma çalışmaları için araç, ekipman ve kurtarma gücünün Bolu gibi çok uzak bir ilden beklendiğine şahit olunmuş ve çok kritik olan süreler kaybedilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü (AFAD), afet bölgesine kısa sürede, etkin bir şekilde müdahale edememiş, yerel yönetimler başta olmak üzere diğer kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum müdahalesini koordine edememiştir. Arama ve kurtarma çalışmaları için en kritik dönem olan ilk 48 saatinde ne kurumun kendisi etkin bir şekilde müdahale edebilmiş ne de diğer kurum ve kuruluşlar ile sivil toplumun müdahalesini sağlayabilmiştir. Bu tablo nedeniyle kurtarılmayı bekleyen on binlerce kişiye vaktinde ulaşılamamış ve acı bir şekilde yaşamlarını kaybetmişlerdir. Yine bu tabloya neden olan eksiklikler AFAD'ın 2019-2023 Stratejik Planında ortaya konulmuştur. Personel sayısının yetersizliği, personelin uzmanlık kapasitesinin yeterli olmaması, arama ve kurtarma hizmetlerinde aktif görev almamış olmaları ve yeni yönetim sistemiyle birlikte üç kurumun birleştirilmesiyle oluşturulan kurumun yapısal ve işlevsel uyumunun sağlanamaması gibi sorunlar olduğu belirtilmesine rağmen aradan geçen bu sürede bu sorunlar çözülmemiştir.

Ortaya konulan bu eksiklikler ve sorunlar nedeniyle can kayıplarının çok fazla olmasında AFAD başta olmak üzere ilgili kurumların afet sırasında ve sonrasında yetersiz kaldığı, bu zafat Cumhurbaşkanı, "İlk birkaç gün Adıyaman'da arzu ettiğimiz çalışmayı yürütemedik" sözleriyle itiraf edilmiştir.

Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Türkiye'nin depreme karşı hazırlanması, tüm risklerin yönetilmesi, okullar, hastaneler, oteller, merkezi ve yerel yönetimlerin tüm hizmet binaları başta olmak üzere tüm yapıların depremselliklerinin belirlenmesine ve gerekli çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Diğer yandan, deprem bölgelerinde güvenlik ve asayişin de koordine edilemediği görülmüştür. Asker ve polis tarafından gerekli asayiş önlemleri vaktinde alınamadığı için güvenlik açığı oluşmuştur. Bu anlamda, deprem bölgelerinde güvenlik ve asayişin en kısa sürede sağlanması konusunda bir açığın olduğu, ilgili kurumların bu noktadaki belirsizlikler içinde oldukları ve bir eylem planı çerçevesinde hareket etmedikleri gözlenmiştir.

Olası bir Marmara depremi öncesinde, Kahramanmaraş merkezli yaşanan depremlerin özellikle ilk iki üç gününde kamu kurumlarının iletişim, ulaşım, koordinasyon, planlama, sevk ve idare gibi çok temel eksikliklerinin, deprem bölgelerinde iletişim altyapısının günlerce faaliyete geçirilememesinin nedenlerinin belirlenmesi, tüm ihmallerin araştırılması ve bilimsel temellere dayanarak gerekli tüm önlemlerin ortaya konulması ve en kısa sürede uygulamaya geçirilmesinin sağlanması amacıyla bir Meclis Araştırmasının açılması gerekmektedir.

